

BISERICA și ȘCOLA.

Foia bisericească, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 5 fl.—cr., pe 1/2 an 2 fl. 50 cr.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERȚIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 3 fl.; până la 200 cuvinte 4 fl.;
și mai sus 5 fl. v. a.

Correspondențele se se adreseze Redacției

„BISERICA și ȘCOLA.“

Er banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

In momentul despărțirii.

O sărbătoare de valoare neperitoare s'au adaus Lunia trecută la istoria eparchiei Aradului. In această clerul și poporul eparchiot a venit in număr mare, cum nu s'a vădut nici odată in Arad să deie expresiune recunoștinții și muțămitei cu care datorește Inalt Prea Sântiei Sale Părintelui Episcop Ioan Mețianu. Des de dimineață cu fie-care tren, ce sosia in Arad din toate părțile diecesei, venia in număr mare preoțimea, inteligența și poporul dia toate părțile spre a și da tributul de omagială iubire fiiască meritosului prelat, care se desparte de noi, că d'aci inainte să conducă destinele întregii biserici din metropolia noastră. De și timpul a fost foarte nefavorabil, totuși cler și popor de o potrivă insuflețit de o iubire fiiască și-a implinit într'o formă demnă această datorință de pietate.

A fost înălțător de inimă și însuflețitor de legitime speranțe pentru viitoriul bisericii, modul in carele clerul și poporul a implinit această datorință isvorită din mulțumirea ce o reclamă pururea activitatea și meritele prelatului de care ne despărțim.

La 11 ore s'a ținut in biserica catedrală un serviciu divin solemn prin protopresbiterul din Arad Moise Bocșan asistat de șase preoți, oficiindu-se s. liturgie in acel s. loc, uade I. P. S. S. inainte cu 24 de ani, a fost salutat și bineventat de însuflețirea clerului și poporului, carele dela noul archiereu aștepta să brâzdeze in agrul Domnului sămënța cea dătătoare de viață a cuvântului lui D Țeu. Cântările rituale le-a executat cunoscutul cor de p'ugari din Chisetu sub conducerea părintelui Lucian Șepețan paroh in in Chisetu și administrator protopopesc al tractului Belințului.

Odinióră și acum!

Inainte cu 24 de ani speranțe mari a legat clerul și poporul eparchiot de cunoscutul zel și neobosita activitate a I. P. S. S.

Și D-Țeu a voit, că același cler astăzi in momentul despărțirii să vadă realizate speranțele de odinióră, cu cari venise la instalarea noului archiereu. D-Țeu a voit, ca toate aceste speranțe, astăzi in momentul despărțirii să le vedem realizate și posteritatea să afle, că vrednicul archiereu, care se desparte acum de noi și-a implinit cu prisosință datorința astfelu, că epoca arhipăstoririi Prea Sântiei Sale să fie cea mai bogată și cea mai rodnică in fapte de valoare neperitoare in întregă istoria eparchiei Aradului.

La puțini bărbați chemați a lucra in viața publică le este dat să potă realiza speranțele mari, ce de regulă le lęgă de dênșii societatea la intrarea lor in funcțiune, de ore-ce reali sarea tuturor faptelor de bine in lumea această prea de multe ori întimpină pedeci și preocupățiuni și chiar încercări și tendințe de a fi paralisate. Timpul in carele I. P. S. S. a condus destinele diecesei Aradului, nu se pote numi a fi fost din cel mai favorabil dezvoltării bisericii. DȚeu însă a voit, ca prelatul sărbătorit la intrarea sa in funcțiunea de Episcop, in adevăr sărbătorit pe basa faptelor sale să fie astăzi, când întregii eparchii, și in genere recunoscute sunt tuturor faptele mărețe cu cari a înlocuit istoria diecesei. I. P. S. S. a realizat in timpuri grele speranțe mari prin înțelepciunea, zelul apostolic și activitatea dezvoltată.

A fost însuflețitor și ridicător de inimă momentul, in carele I. P. S. S. s'a prezentat in s. bisericească in fața diecesanilor săi și a intrat in scaunul episcopesc, din carele timp de 24 de ani a vestit cu zel și succes cuvântul lui DȚeu.

Prin aceste fapte I. P. S. S. și-a adaus la activa vieții Sale pentru posteritate monument neperitor in inima diecesanilor săi, monument care pururea va vesti cu laudă și mulțumire viața și activitatea prelatului, care se desparte de noi.

O pietate remarcabilă carea își va avea de sigur bunul ei succes s'a observat sub tot timpul serviciului divin. Casa Domnului, in care clerul și poporul odinióră inainte cu 24 de ani era insuflețit de

o deosebită bucurie, de astădată era înduioșat de sentimentul de durere pentru despărțire de iubitul arhieriu și de bucurie, că fostul său arhipăstoriu chemat a fost de Ddeu să ocupe cea mai înaltă demnitate în biserica noastră națională, demnitatea de Archiepiscop și Metropolit.

La finea serviciului divin protopresviterul *Constantin Gurban* a ținut cu o însuflețire demnă de greutatea momentului următoarea cuvântare :

Inalt Prea Sântite Părinte Episcópe!
Părinte Preagrațiose!

Clerul și poporul românesc nu se pot nici măcar închipui unul fără de altul : precum e sórtea clerului așa e și a poporului și viceversa. Acésta esplică alipirea și încrederea cea mare ce din străvechi timpuri și până în ziua de astăzi păstrează clerul și poporul către arhieriei săi, ca către conducători nu puși cu sila, ci povățuitori fireșci chiamați a conduce naia bisericeii, în carea stăm eler și popor, și cu speranță și cu încredere privim la cărmaciul, cu câtă râvnă, cu câtă înțelepciune ocărnuiește naia între valurile furtunose ale vieții noastre publice.

Inalt Prea Sântite! Étă-ne éráși am venit naintea Inalt Prea Sântiei Vóstre cler și popor. Am venit noi și într'alte rânduri și totdeauna ni-ai deschis porțile spre intrare, mânele Ți-le-ai întins spre a ne binecuvânta și a ne îmbrățișa, buzele Ți-le-ai deschis spre a ne mângăia și a ne îmbărbăta.

Ne-am dat óre-și-cum a vedé în persóna Inalt Prea Sântiei Vóstre povățuitoriul cel înțelept, părintele cel bun, arhierul cel îngrijit în fruntea clerului și poporului din diecesa Aradului, vasul cel ales al Domnului, chiămat la chiămare sântă ca să propovăduiesci legea Lui și printr'ansa să rădici moștenirea Lui la trépta cunoșcerii de sine, să respândești în diecesă lumina cea adevărată, carea luminează mintea și încăldește inima tuturor, cari sunt fii credincioși ai bisericeii.

Și nu Te mira I. P. Sântite ! că ne-am dat a vedé în persóna I. P. S. Tale bărbatul cu calitățile acestei !

De când nainte de acésta cu 24 ani ai venit la noi în sânta chiămare și ai luat în mână toiagul de ocărnuire, un șir de fapte mărețe vestesc lucrul mânilor Tale. Cu acest toiag ai vrăjit mană celor lipsiți de nutremânt trupesc, — dovadă alumneul, în care se alimentează 80 ténéri sêraci pe fiă-care an, cari se resfiră apoi prin întréga diecesă ca tot atâția apostoli ai luminării poporului : — lumină din lumină. Cu acest toiag ai destupat multe și multe izvóre pentru poporul din diecesă cel însótat — după învățatură ; cine ar puté enumera școlile și institutele de învățământ, de fii și de fete, rădicate și înființate la îndemnul și cu împreună lucrarea I. P. S. Tale ? Cine ar puté enumera jertfele aduse la înființarea și susținerea atâtor așăzăminte de cultură în diecesă ! cari tóte sunt chiămate ca un nor luminos, a resfira in-

tunerecul și a respândi lumină ! — Spre dovedire — între altele se aduc nainte numai sânta mânăstire, carea de sute de ani stă pe locul ei ; nici o urmă de fapte mari nu este însemnată în lungul ei trecut : I. P. S. Ta aflași și aci isvor de binefacere și-1 esploateți pentru luminarea eparchioților Tăi ! —

Pe câtă vreme Ți-ai condus turma, mergeai naintea ei, pre noi ne chiămai pe nume și turma a cunoscut glasul păstoriului și Ți-a urmat, — dovadă colecta pentru seminarium, ne-mai pomenită în vieța noastră bisericească și națională.

La anul după venirea I. P. S. Tale aicia, ne-ai convocat pre toți protopresbiterii de atunci și cu prevedere profetică ne-ai agrăit : Iubiți fii și frați în Christos ! — Timpuri grele au să vină asupra preoțimei și deci asupra bisericeii ; până încă nu e țărđiu — să înființăm un fond anumit preoțesc, care la timpul său să fiă scut preoților, scut bisericeii. — Prorocia s'a împlinit, timpurile grele au sosit, — fondul, cu tóte greutățile începutului, e în stare a scuti veduvele și orfanii preoților, în parte și preoții neputincioși ; cu o bună îngrijire peste 10 ani ar putea scuti mulți preoți slab dotați și cu timpul toți preoții se vor împărtași de ajutóre din acest fond. . . Ce faptă măreță ! ce lucru minunat și folositor acesta ! dacă'l privim din tóte punctele de vedere — I. P. S. T cu drept cuvânt ai putea esclama cu Iustinian împératul : „Te-am întrecut Soloméne !“

Ce se dicem óre despre vizitele canonice făcute din an în an în diferitele părți ale diecesei ?? Ai luat I. P. S. Ta toiagul de călătorie, în vârstă înaintată, ai cercetat mai tóte comunele diecesei, ai slujit în biserici, ai dat poporului povețe edificátore, ai intrat în școli, ai îndemnat spre luminare. . . Ce e óre cauza de ai zolit atâta ! ? pentru cine ai obosit în atâtea căli ? ! — O lasă-ne să respondem noi. . . Este acesta așa numitul zel apostolic de care esti pătruns în chiămarea Ta cea sântă !

Nu Te mira dară I. P. S. Părinte că noi după vederea tuturor acestora, de mai multă vreme am început a cunoșce în persóna I. P. S. Tale vasul ales al Domnului, carele e pus în fruntea noastră să ne povățuiescă cu înțelepciune și dragoste. — Nu Te mira, dacă la al zecelea an al arhipăstorieii Tale întregul sinod eparchial a venit se-Ți mulțămescă pentru faptele mărețe ce până atunci ai fost sêvêrșit ; nu Te mira, dacă poporul românesc din ținutul acesta și de prin alte locuri, întrunit în orașul acesta anul trecut, în momente grele de strémțóre la I. P. S. Ta a venit după mângăiere și ni-ai deschis porțile să intrăm și ne-ai mângăiat cu cuvinte înțelepte și cu sfaturi părinteșci. — Nici noi nu ne mirăm când vedem că după-ce vestea Ta s'a lășit peste tot pământul locuit de români, măritul congres național bis. prin votul său pre I. P. S. Ta Te-a chiămat la scaunul metropolitan veduvit, la cea mai înaltă dignitate din biserica noastră !

Am venit deci érași din apropierea reședinței și din tóte marginile diecesei ; am venit cu încredere și iubire fiéscă ca fiii cătră părintele lor, și ne bucurăm că Te vedem sănétos și plin de viață.

I. P. S. Pár. ! — Domnul nostru Is. Cr. ne-a învétat : „să dați fié-căruia ce-i se cuvine ; celui cu cinste — cinste“. — Érá S. Ap. Pavel ne îndemnă : „Pre cel ce se ostenește între voi, de îndoită cinste sê-'l învredniciti“

Urmând invétătorei d-đeesci, — am venit, acum nainte de plecare dintre noi, să Vê mulțămim pentru tóte bunétățile ce ni le-ai făcut ; póte că nu suntem în stare a ne aréta recunoșcința nóstră în deplina sa mészurá. Șcim că cu cinste ai intrat la noi, cu dragoste ne-ai condus, — acum venim noi ca cu aceeași cinste și cu aceeași dragoste sê ne despărțim de Tine. Cinstit nume ai avut cât ai petrecut între noi, îndoită cinste și recunoșcință Ți aducem noi acum la despărțire. I. P. S. Ta te duci, faptele însă ce ai făcut între noi, rămân neperitóre. Seminariul, alumnul, școla centrală de fete, până când dintr'ênsele va sta piatră pe piatră ; tipografia, până când va culege un șir de litere, dar mai ales fondul preoțesc până va susta diecesa Aradului, vor face ca numele I. P. S. Tale sê rămână pururea în diecesa nóstră.

Trimisul lui Dđeu esti, rugămu-te ca după acel dar d-đeesc ce cu prisosință ai primit, sê ne împărțășezi de binecuvéntarea părintéscă, — precum și noi : clerul, invétătorimea și poporul la despărțire Ți-cerem dela Dđeu

Mulți ani Stăpâne !

La acésta cuvéntare I. P. S. Sa, încât am putut cuprinde, a răspuns în următorii termini :

Onorată preoțime, invétătorime și popor.
Iubiților mei fii sufletești !

Când vê véd în număr atât de mare, din tóte părțile diecesei, întruniți aici, într'un timp nepotrivit, și când aud din rostul venerabilului vostru vorbitoriu, că ați venit, ca sê-mi mulțămiți pentru îngrijirea și iubirea, cu care v'am păstorit aprópe 24 de ani, sê-mi mulțămiți pentru ridicarea institutelor de cultură, și altor asemenea instituțiuni folositóre, atinse de Venerabilul vostru vorbitoriu ; atunci tot mai mult mē conving, că un simț nobil și măreț este, care v'a întrunit aici, adecă, simțul dragostei fiești cătră părintele vostru sufletesc.

Acel simț, v'a adus la mine iubiților, carele m'a dus și pre mine la Voi, ca sê ve vestesc cuvíntul lui D-đeu, și să vê arét calea ce duce tot la mai multă onóre, bună stare, la bine și fericire.

Cât este de puternic acel simț, veți înțelege dacă vê voiu spune, că și însuși D-đeu, numai din dragoste cătră noi ómenii, a făcut lumea acésta, ceriul cu tótă frumșeța și pământul cu tóte bunétățile, și pre om ca sê-le stăpânescă.

Că tot din dragoste a trimis în lume și pre unul născut Fiul sêu Domnul nostru Isus Christos, ca sê ne mântuie de urmările pécatului precum ne spune s. Evanghelie : așa a iubit D-đeu lumea, cât și pre unul născut Fiiul sêu, l'a dat rescumpărare pentru ea.

Tot dragostea a îndemnat și pre apostolii Domnului ca și pre martirii creștinătății, sê suferé fóme, sete, frig, prigoniri și neazuri ba și mórte muceniciască.

Acéași dragoste m'a îndemnat și pre mine, să lucru la înființarea instituțiunilor amintite de venerabilul vostru vorbitoriu, înființate spre binele și folosul vostru, al bisericei și națiunei nóstre.

Trebue însă sê adaog, că în mare parte, méritul este al vostru, căci voi ați contribuit la înființarea acelor. Eu am fost sãmănătorul, ear voi pământul cel bine roditoriu. Eu am glăsuit cătră voi, și voi ați cunoscut glasul meu, și ați urmat lui. De acea repet, că méritul în mare parte e al vostru.

Și ce credeți cine m'a îndemnat pre mine sê ridic glasul meu la voi, pentru înființarea instituțiunilor amintite ? Nimeni altul, decât earăși numai dragostea mea părintéscă, ce am nutrit'o de când am venit între voi, și voiu nutri'o până voiu descinde în mormént.

Și cu tóte acestea sunt între noi și unii fii revrátiți, cari atunci, când voi mē copleșiți cu dragostea vóstră, ei mē grămădesc cu felurite insulte și bajocuri, cu felurite scornituri malițiose demne de suflete pécătóse.

Dacă vê descoperii și vouă acésta, o fac numai ca sê ve arét, că eu, ca arhieru nu sunt al meu, ci al vostru și al bisericei ; și cei ce insultă pre capul bisericei, insultă însași biserica și poporul.

Precum atunci, când sê insultă un tată de familie, insulta sê resfrânge asupra întregii lui familii : astfelu și cu atât mai mult, când sê insultă un cap bis. sê insultă întreaga biserica și poporul. Din acéstea puteți înțelege, ce fii rătăciți trebue sê fie cei ce insultă biserica, basa esistinții și a viitoriului nostru.

De aceea voi sê nu vê luați după vorbele lor, ci se-i judecați după faptele lor, lăsând rasplata lui D-đeu dreptului Judecátoriu, carele vede, și scie tóte.

Încât pentru durerea vóstră din cauza despărțirii de mine, aceea și eu o simt întocma ca și voi. Mi-e greu, dar dacă bunul D-đeu așa a voit, nu-mi rămâne decât sê mē supun și acéstei dispoșițiuni.

Mi-cade fórte greu acésta despărțire de voi iubiților ; mē mângăiu însă, că prin depártarea mea dintre voi, nu sê alterează acea legătură canonică dintre noi, legătura cea nealterabilă a dragostei evanghelice, ast-feliu, că și în noua mea pozițiune, nu voi fi numai al celorlalți frați, ci și al vostru, și al tuturor fraților nóstrii din întreaga metropolie. Și așa acea mare și sfintă legătură a dragostei evanghelice

dintre noi nu se desface ; ci eu o voi continua în tot restul zilelor vieții mele.

Cu asemenea mângâieri mă despart de voi iubitorilor, și condus de dragostea și îngrijirea, ce am și în viitoriu spe voi ; condus de cea mai ferbinte dorință, de a auzi și după mergerea mea de aici, că înaintați frumos, în cele bune și folositoare, vă sfătuiască și prin această părintește precum v'am sfătuit la toate ocaziunile, și prin toate scrierile mele pastorală către voi, să trăiți în pace, în dragoste frățiască, și în bună înțelegere, atât voi între voi, cât și cu ceilalți compatrioți de altă limbă și religione ; să căutați cu îngrijire unul fiecarele de trebile și afacerile voastre ; să țineți cu tărie la biserica străbună și la școala confesională. Căci biserica și școala, sunt acele așezăminte sfinte, din cari isvorește binele și fericirea tuturor popoarelor, și așa și binele și fericirea noastră.

Prin biserică și școală ne întărim tot mai mult în credința în D-zeu, și în dragostea creștină, în iubirea de D-zeu, în iubirea deapropelui ; în iubirea de neam și de patrie ; apoi ne desvoltăm și ne luminăm tot mai mult puterile sufletesti, și așa cu ajutorul lui D-zeu, și al deșteptării și luminării noastre, putem spera, să ajungem sorte tot mai bună, și viitoriu tot mai îmbucurătoriu.

De aceea vă și pun la inimă să îngrijiți, din toate puterile voastre, de acele așezăminte sfinte, adevărate de biserică și școală.

Și precum v'am sfătuit totdeauna, așa vă sfătuiască și acum, să păstrați, și să cultivați tradiționala credință și alipire neclătită către Majestatea Sa, pregloriosul nostru Împărat și Rege apostolic Francisc Iosif Ântăiul, și către iubita noastră patrie.

*

După toate acestea mulțămindu-vă din adâncul inimii mele pentru iubirea fiiescă ce o am avut până acum, împlor binecuvântarea lui Dumnezeu cu darul și cu iubirea sa de oameni asupra voastră, asupra familiilor voastre și asupra tuturor lucrărilor voastre, — ca cu ajutorul lui Dumnezeu să puteți înainta pururia în toate cele bune și folositoare.

Dela biserica catedrală I. P. S. S. a fost însoțit până la reședința episcopescă de întreaga preoțimea și poporul adunat. În ocolul residenței episcopesti corul plagarilor din Chisăteu a cântat un imn festiv însuflețitor.

La reședință s'a prezentat inteligența română din Arad și prin o cuvântare ținută de Dl Dr. George V u i a a dat espreșiune omagiilor de recunoștință și mulțămire I. P. S. Sale. S'au prezentat după această protopresbiterii din diecesă, și prin o cuvântare rostită de Dl Dr. Ioan T r a i l e s c u protopresbiterul Chișineului a dat espreșiune sprijinului puternic ce I. P. S. S. a dat protopresbiterilor săi în împlinirea grelelor lor funcțiuni. Apoi s'a prezentat Asociațiunea națională aradană sub conducerea dir. ei P. T r u ț a.

După acesta s'au prezentat deputațiunile mai multor biserici la I. P. S. S. felicitându-l din incidentul alegerii de Metropolit și exprimându-i recunoștința pentru multele servicii făcute eparchiei și poporului credincios. La toate aceste deputațiuni I. P. S. S. răspunde cu cunoscuta iubire și dorul de a rosti cuvântul lui D-zeu, inspirând tuturor dăeescile sentimente de iubire și alipire către credința strămoșească și către mama noastră bună s. noastră biserică.

Vă rămâne de sigur pururea în viae memorie faptul, prin carele iubirea credincioșilor față de arhipăstoriul lor și iubirea arhipăstoriului față de credincioșii săi a dovedit în mod atât de eclatant armonia în gândire și fapte între păstori și păstoriți. Cu această iubire a diecesanilor săi se desparte I. P. S. S. de eparchia păstorită timp de 24 de ani. Această iubire îl va însoți pre I. P. S. S. în toate zilele vieții, această iubire o vor străplânta credincioșii din generațiune în generațiune, această iubire este darul, ce l-a oferit astăzi și îl ofere totdeauna clerul și poporul diecesei Aradului vrednicului arhipăstoriu pentru multele servicii prestate întru înaintarea s. biserici și întru luminarea neamului.

Viu și nestrămutat este simțul de pietate creștină moștenit dela fericirii nostru înaintași în biserica și poporul nostru românesc ; și neamul românesc pururea cu mulțămire și recunoștință a fost către toți bărbații săi de valoare. Țr acest tradițional mod de gândire este garanța și chizeșia unui viitor mai bun, pentru-că popoarele cari să stiméză, stima lor față de sine și de viitorul lor o arată și dovedesc în stima și iubirea ce o arată și dovedesc bărbaților lor de fapt. Sărbătoreea faptelor împlinite a fost sărbătoreea de astăzi. Țr caracteristica faptelor mărețe este, că pururia sunt și rămân educative pentru generațiunile ce se urmăză. Dar și resplata faptelor împlinite este sărbătoreea de astăzi, pentru-că reprezentéză iubirea evangelică.

Inspirat de această iubire, clerul și poporul din eparchia Aradului își concentreză glasul minții și inimii sale către D-zeu, ca pe sărbătoritul prelat, să-l dăruiască în deplină sănătate s. Sale biserici și cu darul și ajutorul Său cel preînalt să-i ajute, că precum cu deplin succes a păstorit eparchia Aradului, cu același succes să conducă destinele biserici și a poporului din întreaga Metropolie.

Plecare

I. P. S. S. D. Archiepiscop și Metropolit Ioan Mețianu din Arad.

Mercuri în 24 Febr. la orele 11 și jumătate a plecat dela reședință însoțit de un număr însemnat de inteligenți, cari veniseră să-i dea și cu această ocaziune tributul de iubire ce pururea îl va conserva. Ajuns la gară I. P. S. Sa a fost întâmpinat de întreaga inteligență română din Arad, bărbați și femei, tineri și bătrâni — așa încât o astfel de întâmpinare nu s'a mai vădut în Arad.

Pe lângă inteligența română din Arad, a fost însoțit de primarul și căpitanul orașului, de comandantul fortăreței Arad cu o deputațiune esmisă de corpul ofiteresc, și alți onorațiori din oraș, spre a dori I. P. S. Sale cel mai bun succes în noua dignitate.

Damele române prin rostul D-șorei Felicia Beleş a prezentat I. P. S. Sale un frumos buchet de flori, cu dorința, ca misiunea ce-l astăptă în noua pozițiune, să-i fie pururea presărată cu flori.

Urcându-se I. P. S. Sa în tren, însoțit de comisiunea esmisă de consistoriul eparhial Aradan, constatătoră din Dnii: archimandritul Aug. Hamseă, protopresbiterii: Const. Gurban și Ignatiu Papp, avocatul Petru Truța și secretariul consist. Ioan Lenger, — la care s'a a lăturat și ingineriul diecesan Paul Rozvan.

I. P. S. Sa a plecat între lacrimile de durere și între urările de „să trăiească“ ale diecesanilor săi.

La gara din Radna-Lipova I. P. S. Sa a fost întâmpinat între sunetele clopotelor dela bisericile ambelor orașe, precum și de sunetul treascurilor de pe țărmul Mureșului de cătră Lipova, — prin părinții protopresbiteri Vas. Beleş și Voicu Hamseă, de un imens număr de inteligenți și popor din ambele tracte, și bineventat din partea ppresbiterului Vas. Beleş, care ca membru esmis în comisiunea consistorială, s'a urcat imediat în tren spre a însoți pe I. P. S. Sa.

La gara din Soborșin I. P. S. Sa a fost întâmpinat de un însemnat număr de preoți, învățători și popor, iarăși din ambele protopresbiterate de pe țărmii Mureșului și bineventat prin parochul din Soborșin Ognean; iar la stațiunile mai mici, unde trenul n'a stat, în tot locul s'au ivit preoți, învățători, popor și școlari, spre a-și exprima iubirea și alipirea cătră bunul Prelat.

În fața atâtor manifestari de iubire nu este mirare, dacă ochii archipăstoriului erau inundați în lacrimi.

La gara din Zam prima stațiune pe teritoriul archidiecesei a fost întâmpinat I. P. S. Sa de clerul și poporul din tractul Iliei în număr mare, și bineventat de Păr. Protopresbiter Avram Păcurariu.

La gara din Ilia fu întâmpinat de clerul și poporul adunat în număr mare din tractul Dobrei, și bineventat de părintele protopresbiter Iosif Morariu.

La gara din Deva fu întâmpinat de clerul inteligența și poporul adunat în număr mare din acest protopresbiterat și bineventat de Păr. Protopresbiter Georgiu Romanul.

La Pișchi a fost întâmpinat prin comuna bisericească din Hunedóra, și bineventat de primăriul orașului Georgiu Dănilă.

La gara din Orăștia a fost întâmpinat de preoțimea, inteligența și poporul din tract, și bineventat de Păr. Protopresbiter Vasiliu Domșa, eră domnișora Minerva Domșa a predat I. P. S. Sale un frumos buchet de flori.

La gara din Vinț a fost întâmpinat din partea preoțimei, inteligenței mirene, și numeros popor din tractul Albei Iuliei, de care oraș sunt legate atâtea renunșcențe istorice ale bisericii noastre, ca fosta reședință a vechei

noștre metropolii, și bineventat de Păr. Adm. prot. Florian Rusanu.

La gara din Sobeș a fost întâmpinat de un surprindătoriu număr de preoți și mireni, și bineventat de P. Protopresbiter Sergiu Medeanu. Cu această ocaziune domnișora Hortensia Medeanu a predat I. P. S. Sale un frumos buchet de flori.

La gara din Călnic a fost întâmpinat de un frumos număr de popor și bineventat de învățătorul Vasiliu Rahovanu.

La gara din Cunța a fost întâmpinat de preoți și popor, și fu bineventat de preotul Ioan Petrașcu.

La gara din Mercurea, unde după programul staverit de mai înainte I. P. S. Sa a rămas preste nopțe, a fost întâmpinat de preoțimea și poporul din tractul Mercurei, și bineventat din partea P. Protopresbiter Ioan Droce.

Dela gară I. P. S. Sa, urcându-se în trăsură, însoțit de suita sa, de preoțime și inteligență într'un număr însemnat de trăsuri, între urările de „Să trăiească“ ale poporului, carele i-a urmat pedestru, și premergându-i un imasant banderiu de 200 călăreți, voinici cu 4 stindarde, a intrat în oraș, unde în apropierea santei biserici era postată în esemplară ordine tinerimea școlară. I. P. S. Sa descindând din trăsură, a intrat în sânta biserică între sunetele clopotelor.

În sânta biserică s'a oficiat serviciu divin. la finea căruia I. P. S. Sa a rostit poporului o cuvântare bogată în învățaturi evanghelice și sfaturi părintesești îndemnând pe noii săi fii sufletesci a cultiva din tôte puterile alipirea și credința cătră legea și biserica strămoșască, iubirea evanghelică, acele dumnezeesci virtuți, dela cari depinde și pre cari se basază binele și viitoriul poporului nostru.

Dela biserică I. P. S. Sa a descălecat la casa ospitală a Păr. Protopresbiter Ioan Droce, unde a fost întâmpinat de o frumoasă cunună de dame în frunte cu pioasă dămnă a casei Agapia Droce.

Joi dimineța, la orele 9 s'a continuat mersul triumfal al I. P. S. Sale spre Sibiu.

Dela Mercurea, prima gară a fost Apoldul de jos, o comună curat românească, curat gr. or. Intreg poporul a eșit întru întâmpinarea archiereului, și cuvântarea de bineventare a rostit-o parochul Ioan Lazar.

O imasantă primire s'a făcut I. P. S. Sale la gara din Apoldul de sus, unde în fruntea credincioșilor, îmbrăcați în haine de sərbătore, cu cuvinte alese a întâmpinat pe I. P. S. Sa păr. local Vasile Necșă.

Gara următoare a fost cea din Sălișce. În fruntea clerului era păr. adm. protopresbiterial Petru Jugă, care a salutat pre I. P. S. Sa în numele clerului.

În Săliște tocmai pe ziua acesta era adunat colegiul preoțesc din cercul Săliște spre a alege un deputat din cler în locul decedatului protopresbiter Dr. Nicolau Maier, întreg colegiul preoțesc a adus salutul său înalt P. S. Sale.

În numele frumosului popor din Săliște și giur a vorbit medicul Dr. Comșa, rostind cuvinte căldurose de binevenire I. P. S. Sale metropolitului nostru.

A urmat gara Săcel. În fruntea clerului și a poporului era tinerul paroch Aron Flucuş, care a bineventat pre I. P. S. Sa.

La gara din Sibiel în fruntea poporului credincios a bineventat pre I. P. S. Sa parochul Valeriu Popoviciu. La cea din Căcova pâr. local Ioan Hansu, care în cuvinte bine accentuate a bineventat de bună soşire pre mirele bisericeii.

La gara din Orlat, o comună greco-catolică cu bravi grăniţeri, care e în vecinătatea comunei Gurariului cu numeroşi credincioşi de ai noştri, primele cuvinte de bineventare le-a rostît parochul gr. eat. Dăcsey. A urmat apoi parochul nostru din Gurariului Ioan MONTA care în fruntea numerosului popor credincios a salutat pre capul bisericeii.

La gara din Cristian parochul Demetriu Şureanu a bineventat pe I. P. S. Sa în fruntea întregii comune bisericeii.

Sosirea în Sibiu. De mult n'a mai văduţ Sibiuul o atât de grandioasă manifestaţiune românească, ca la sosirea I. P. S. S. D. Archiepiscop și Metropolit.

Imediat după orele 12 publicul din Sibiu, precum și poporul din loc și din jur, curgea nesfirşit spre staţiunea căii ferate.

La orele 12 și jum., un măreţ spalir era deja întins pe ambele părţi ale drumului dela staţiune până bine departe spre oraş și în oraş.

Consistoriul archidieceșan, în frunte cu Pr. C. Sa dl archimandrit și vicariu Dr. Il. Pușcariu dignitarii metropolitani, primăria orașului Sibiu, corpul profesoral seminarial, comisia tipografică, comisia fundaţiunii Șaguna, direcţia școlii superioare de fete, etc. — ocupau loc pe peronul garei.

Oprirea trenului și apariţia Înalt Prea Sfinţitului archiepăstor, a fost întimpinată cu puternice și repetite urări de „să trăiască!“

Dându-se jos, Pr. C. Sa dl Vicariu archiepiscop Dr. Il. Pușcariu, l'a salutat în numele fiilor săi sufletesci cu o verbire bineșimţită, la care I. P. S. Sa a răspuns cu un luminat discurs, întrerupt de repetite ori prin vii aclamaţiuni și strigăte de complăcere „să trăiască!“, discurs pe care vom avea plăcerea a-l reda întreg.

Primarul orașului Sibiu, dl Drotleff, la salutat apoi în numele cetăţenilor orașului, dorindu-și, în limba germană, că:

„să fie, I. P. S. Vostră, un cias cu noroc ciasul în care puneţi mai întâi piciorul pe pământul orașului nostru, ca un înalt ôșpe și cetăţean nou!“

I. P. S. Sa Metropolitul i-a răspuns senin și frumos, tot în l. germană, implorând la fine binecuvântarea lui D-zeu asupra tuturor cetăţenilor „acestui frumos oraş“, cum i-a dîs Preasfinţitul, fără deosebire de confesiune sau naţionalitate.

La ieșirea din gară, urcând în trăsură cu 4 cai, având alături pe P. C. Sa dl vicariu archiepiscopesc, a pornit spre oraş, împărtaşind în dreapta și stânga binecuvântarea, între puternicele și neîntreruptele aclamaţiuni ale mulţimii.

Șir lung de trăsură i-a urmať.

O mare de public era în strada Măcelarilor, aclamând pe Înaltul sosit, care a intrat în biserica parochială, de unde după o scurtă rugăciune, a fost condus, tot între urale nesfirşite, în reședinţă, a cărei pörtă împodobită frumos cu brađi, purta sus inscripţia albă:

„Bine ați venit!“

Ajuns în reședinţă I. P. S. Sa însoțit de membrii consistoriului și de suită, ocupa unul dintre salóne, unde vicarul archiepiscopesc îl salută din nou și-și urază să stăpânescă cu putere și tărie în memorabila casă locuită de neuitatul Andreiú. Emoționat I. P. S. Sa răspunde dîcând, că n'a venit numai ca tată la fi, ci și ca frate la frați ca împreună să lucreze, având ajutorul tuturor și împreună lucrând să se ajungă la binele bisericeii și prin acesta la binele naţiunii.

Pe când se petreceau acestea în reședinţă, curtea se umplu de popor în frunte cu preoțime și învățătorime. Aici protopopul Papiu salută pe I. P. S. Sa în numele poporului, ca pe cel ce din popor e eșit. Metropolitul răspunde acceptuând cu plăcere, că din popor s'a ridicat, și de poporului sfatul cum să se fericescă sub scutul bisericeii.

Programul instalării.

În biserică. Duminecă dimineața la orele 8, membrii congresului se vor aduna în biserică. Comisarul metropolitan, dl archimandrit și vicar Dr. Ilarion Pușcariu, va deschide ședința.

Se va satori programul ședinței, program ce are să se ocupe numai de luarea la cunoștință a preînaltei decisiuni de aprobare a alesului bisericeii și de participarea la festivitățile de instalare.

Statorite acestea, preoții slujitori se vor îmbrăca în ornatele bisericești, însoțiți pe membrii congresului și de dignitarii metropolitani, vor pleca din biserică la reședința archiepiscopescă și vor invita pe Metropolit la biserică, în mijlocul congresului.

Sosind în biserică Înalt Preasfinția Sa va lua loc la dreapta scaunului archieresc, și congresul va trece la executarea ordinei de dî:

Notarul va ceti rescriptul ministerial.

Comisarul metropolitan va saluta, în numele congresului, prin o verbire, pe nou întăritul Archiepiscop și Metropolit

Înalt Preasfinția Sa va răspunde la salutul congresului, prin o v o r b i r e - p r o g r a m.

Înalt Preasfinția Sa se va îmbrăca apoi în sfințele ornate bisericești și va pontifica sfânta liturgie. Va cânta corul condus de dl G. Dima.

Sfîrșindu-se serviciul divin sərbătoreșc congresul și delegații bisericești vor petrece pe Metropolit la reședința sa, și vor urma recepțiunile. Aci va urma, în salonul mare al reședinței, recepțiunea sərbătorească a deputațiunilor, în ordinea următoare:

Congresul național bisericesc (toți membrii aflători în această dî în Sibiu);

Representantul guvernului ;
 Representanții bisericești : consistorul metropolitan,
 consistorul arhidieceșan și domni protopresbiteri din ar-
 chidieceșă aflători în Sibiiu ;

Recepțiunea episcopului săsesc ;
 Deputațiunea bisericeii surori greco-catolice române,
 la un loc cu a parohiei gr.-cat. din Sibiiu ; etc. etc.

La orele 2 p. m. se va face pe banchetul festiv
 în sala mare din casa socială. Iau parte 200 persoane în-
 vitate special.

Toaste oficioase : Înalt Preasfințitul Domn Me-
 tropolit, pentru Maiestatea Sa Monarchul ; toast pentru
 Metropolit ; pentru guvernul țerei ; pentru armată ; pentru
 comisar ; pentru administrație și pentru oraș.

Musica militară a reg. nr. 31 va cânta în decursul
 banchetului.

Aseară la orele 7 a avut loc conductul cu torțe-

ODĂ,

LA INTRONISAREA

*Esceleției Sale Înaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop
 și Metropolit*

IOAN MEȚIANU,

— 28 Febr. 12 Martie 1899. —

„Luminează-te luminează-te Ierusa-
 lime ! că a Domnului mărire peste
 tine a răsărit“. (Is. 60, 1)

Alungă-ți jalea mamă, Biserică străbună —
 Cu semnul biruinței, acum te încunună ;
 Depune-ți vëlul negru, o lasă, nu mai plânge,
 Resfiră-ți grija mare, ce mult, de mult te frânge.

Fi-i veselă mireasă, că ceriu-ți e ear senin,
 Să respirară norii cei grei și nu mai revin.
 Eată, că primăvară asupra Ta adie,
 Ce dintr'o amorțeală grea, astăzi reinvie . . .

Vedutu-te-am cum plângi, ca fi buni, mult am plâns și noi !
 Gânditu-ne-am la desastre și prea grele nevoi :
 Numai chiar la una, nu ni-am gândit, cumcă ore,
 Sus pe firmamentul tău, mai vedea-vom un sôre ? . .

Insă Mare ești Tu Dómne, să fi în veci laudat ;
 Căci pre cel ce l'am dorit — pre acela ni l'ai dat —
 Trimisu-ne-ai „A le s u l“ ce 'n mult bine au sporit —
 Ca să ne conducă naia, la portul mult dorit . . .

Ba datu-ne-ai pre tronul, cel nalt a lui Șaguna,
 Pre cel ce și prin fapte, a fost demn totdeauna ;
 Pre vrednicul urmaș, român neaș, adevărat —
 Mai mult și din ce pôte, vre'o dată am sperat.

Semțită au și fost lipsa, de atare stăpân,
 Intru acest secol rău, fatal și de tot păgân . . .
 Când totul năvălește, ca să ne prăbușească,
 In ființa și credința noastră strămoșească ! . . .

* * *

Saltă dară acuma, Biserică străbună ;
 Căci eată Ți să arată, o eră mai bună.
 O tainică șoptire, acuma ne vestește, —
 Că protectorul înalt, cu drag te ocrotește ! . . .

Da ! Te ocrotește, prin prea vrednicul tău ales,
 Cu votul preponderant, al măritului congres !
 Căruia îi urăm : viță în fericire,
 Și mulți ani fericiți, în fapte de nemurire ! . . .

Chitighaz, 1899.

Iosif-Ioan Ardeleanu.

Imn festiv.

Cu ocasiunea intrării Esceleției Sale I. P. S. S.

IOAN MEȚIANU

ca Arhiepiscop și Metropolit al Românilor gr. or. din Transil-
 vania și Ungaria, la 28 Februarie (12 Martie) 1899.

Prea Sfinte, cereșe Părinte :
 Pre Păstorul ce ne-ai dat,
 Te rugăm cu toți ferbinte
 A-l protege ne'ncetat !

Dómne, binecuvintéză
 Pre tot némul românesc
 Și cu dar încununéză
 Pre Păstorul ce-L doresc !

Pilde, Tu, nenumerate
 Tot mereu cu drag ne-ai dat ; —
 Un gând astăzi ne străbate
 Sufletul îndoișat :

Cu tot dreptul ne străbate
 Spre I o a n, Archipăstor :
 O 'ntrupată țeitate
 Pentr'un demn și blând popor.

Cărja Sa archierescă,
 Ca ș'al lui Moisi toiag :
 Mari minuni să sêvêrșescă,
 Să le fie la toți drag !

Rađe binefăcătore
 Să lucescă de pe tron,
 Spre turma cuvântătore,
 Ca ș'un sôre 'n orizon !

Turma 'ntrégă s'așintesc
 Ochii spre ai ei Păstor
 Și cu dor la El privesc
 Ca la un bun conducător.

Păstoria-i e probată :
 Turma-i blândă ca ș'un mel ;
 De mari fapte e bogată
 Și turma ține la El.

Când durerea e mai mare,
 Intr'al nostru blând popor
 Dómne, Tu, cu îndurare
 Ne-ai trimis mângăitor.

Sfântă Pronie cerescă
 Ni-L protoge 'ntru mulți ani :
 Turma 'n pace s'o pázescă
 Și s'o scape de dușmani !

Că sub a Lui blândă pază
 Noi de rău scutiți să fim.

Ochiul cerului ne vadă,
Ca 'n bine să propășim!

Binecuvântă Stăpâne
Cu dar blândă turma Ta
Și sub scutul Tău o ține,
Ca să potă 'nainta!

Prea Sfinte, cerese Părinte:
Pre Păstorul ce ne-ai dat,
Erăși Te rugăm ferbinte
A-L protege ne'ncetat!

Brașov, în Februarie 1899.

I. Darius.

D I V E R S E.

* **Chirotestre.** Dumineca trecută în 21 Februarie a. c. a fost chirotosit prin I. P. S. Sa părintele episcop Ioan Meșianu, părintele protosinecl Augustin Hamse a intru archimandrit

Felicitările noastre!

* **Consistoriu plenariu.** Marți în 23 Februarie v. c. consistoriul nostru a ținut ultima ședință sub presidiul Pre Sântiei Sale Domnului Episcop diocesan Ioan Meșianu. Din lipsă de spațiu numai în n-rul viitoriu vom aduce un raport detaliat despre decursul acestei memorabile ședințe. Și până atunci amintim, că I. P. S. pentru timpul vacanței Episcopiei a încredințat conducerea Consistoriului Prea Cuvioșiei Sale părintelui archimandrit și vicariu episcopesc Iosif Goldiș, ér pentru cazul când va fi împiedecat părintelui Augustin Hamse a asesor consistorial și archimandrit al mănăstirii Hoșog-Bodrog.

C o n c u r s e.

Pentru ocuparea parohiei vacante de clasa a III-a **Vața de sus** și filia **Cazanești**, prin această se escrie concurs cu termin de alegere **30 de zile**, dela prima publicare.

Recurenții sunt poștiți, recursurile provădute cu documintele prescise și adresate comitetului parohial ale trimite subscrisului protopresbiter în Halmagiu, până la **28 Martie** a. c.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: **IOAN GROZA**, m. p. protopop

—□—

Pentru îndeplinirea parohiei din comuna **Ds Gurbesci** cu filia **Goița** ca parohie de cl. III-a se escrie concurs pe lângă următoarele beneficii parohiale:

1. Biru dela totă casa una măsură cucuruz sfărmat face 41 cubule la 5 fl. cublu dă un venit de 205 fl.; 2. Din pământul parohial un venit de 100 fl.; 3. Din stole înmormântări mari și mici, botezuri, cununii, festanii, masluri liturgii private și alte funcțiuni 85 fl.; 4. Din grădina parohiei un venit de 10 fl., de tot 400 fl.

Doritorii de a ocupa această parohie au a-și subșterne petițiunile la adresa comitetului parohial P. On. Domn protopresbiter tractual Elia Moga până în 3/15 Aprilie căci în 4/16 Aprilie a. c. se va ține alegerea având tot odată până în ziua alegerii pe lângă observarea regulamentului, a-se presenta la s. biserică pentru a-și arăta desteritatea în afacerile bisericesci.

Dat din ședința comitetului parohial din Ds. Gurbesci ținută la 21 Februarie (5 Martie) 1899.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: **ELIA MOGA**, m. p. protopop.

—□—

Pe baza ord. V. Consistoriu gr. or. oradan dtto 11/23 faur 1899 Nr. 6 B. se escrie concurs din nou pentru vacanta parohie din comuna **Hotar** și filiele **Peatra** și **Tilechiu** tractul Pesteșului comitatului Bihor decretată de a III-a clasă cu termin de alegere de **30 de zile** dela prima publicare.

Emolumintele sunt: din Hotar; 1) casa parohială ca două chilii, cuină și cămară și supraedificate cu o grădină de 400□ estimate în 60 fl.; 2) Dela 183 numere de case câte una vică cucuruz sfărmat 183 fl.; 3) claca dela 183 Nr. de case la 30 cr de număr 54 fl. 90 cr.; 4) 10 jughere la 7 fl. de juger de pământ 70 fl.; 5) de 800□ în pustă, un teleac 5 fl.; 6) Stolele usuete la un an 100 fl. din bir și clăuire a treia parte compete cantorului, ér din a preotului și cantorului sfătul capătă a 10-a parte; după detragerea competenței sfătului și a cantorului rămâne dotațiunea preotului 372 fl. 10 cr.

Dela filia **Peatra**: 1) birul preotesc dela 40 numere de case câte una vică cucuruz sfărmat 40 fl.; 2) clăuire dela 40 Nr. la 40 cr. 16 fl.; 3) grădina dela biserică estimată 15 fl.; 4) Stolele usuete 30 fl. Suma 100 fl.

Dela filia **Tilechiu**: 1) birul dela 18 numere case una vică de bucate 18 fl.; 2) claca solvită în bani 4 fl. 3) Stolele usuete 6 fl. Suma 28 fl.

Doritorii de a ocupa această parohie sunt avisați — a-și trimite recursurile lor instruate cu documintele recente subscrisului protopresbiter până la terminul susindicat în Lugașul de sus p. u. Etas și a se presenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare în S. biserică din Hotar pentru de a-și arăta desteritatea preotescă.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: **TEODOR FILIP**, m. p. prot.

—□—

Pentru îndeplinirea parohiei vacante **Chișlaca** din ppresbiteratul Beliu se publică de nou concurs cu termin de alegere la **25 Martie** (6 Aprilie) a. c.

Beneficiul parohial anual este următorul: casa parohială cu arândă de 100 fl. pământ parohial de 18 cubule cu venit anual de 200 fl.; competență de pășune și pădure $\frac{4}{5}$ sesiune evaluate la mirimul de: 20 fl. dela 160 case ca bir câte o jumătate măsură cucuruz: 80 fl., ștolele anuali 100 fl. Jumătate din dotațiune până în 12/24 August a. c. compete orfanilor repausatului preot P. Leucuța.

Cei ce doresc a ocupa această parohie de cl. III-a până în 23 Martie v. a. c. au a-și subșterne recursurile adresate comitetului parohial la subscrisul în F.-Girș (F.-Györös p. u. Tenke), având totodată a-se presenta la s. biserică de acolo spre a-și arăta desteritatea în cele rituali și oratorie.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: **PETRU SERBU**, m. p. protopresbit.

LICITAȚIUNE MINUENDĂ.

Pentru edificarea din nou a unei școle, împreună cu cuartir învățătoresc din comuna **Cuveșdia** (Kövesd) comitatul Timiș, pe baza planului și specificării aprobat de Prea Venerabilul Consistoriu sub Nr. 2354 ex 1897, — se escrie licitațiune minuendă pe ziua de **28 Faur** (12 Martie) a. c. la **10 ore** nainte de amăzi în localul școlii din loc.

Prețul de esclamare este: 2833 fl. 68 cr. v. a. Licitanții au a depune vadiu de 10%.

Condițiunile, planul și specificația de spese se pot vedea în ori ce zi la subscrisul oficiu parohial.

Cuveșdia la 11/23 Februarie 1899.

Ioan Suciu,
preș. com. paroch.

Georgiu Tomi,
not. com. par.